

ປັດໃຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງຊຸມຊົນອ້ອມເຂດ ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າຫ້ວຍຮຸດ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ສປປ ລາວ

ອານຸນ ຈັນທະມາໄລ¹, ບຸນມິ ແກ້ວຫາວິງ², ເບິ້ນ ດອນສະຫວັນ³ ແລະ ໄຟວັນ ເພັດດອນໂມ⁴

ສາຂາ ກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມປ່າໄມ້, ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ສປປ ລາວ

¹ ຊື່ຜູ້ຕິດຕໍ່ຜົວຜ້າ:

ອານຸນ ຈັນທະມາໄລ,

ເບີໂທ: +856 20 22996168,

ອີເມວ: Canoun96@gmail.com

² ຫ້ອງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ
ບໍລິການວິຊາການ, ມະຫາວິທະຍາໄລ
ສຸພານຸວົງ

^{3,4} ມາກວິຊາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້,

ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ

ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

ຂໍ້ມູນບົດຄວາມ:

ການສົ່ງບົດ: 19 ມິຖຸນາ 2022

ການປັບປຸງ: 10 ກໍລະກົດ 2023

ການຕອບຮັບ: 11 ສິງຫາ 2023

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊຸມຊົນທີ່ດໍາລົງຊີວິດຕິດກັບພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າຫ້ວຍຮຸດ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ກໍລະນີສຶກສາ 3 ບ້ານຄື: ບ້ານ ໂພນຫິນ, ບ້ານ ປ່າເຜີ້ມ ແລະ ບ້ານ ແກ້ວມະນີ, ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງແມ່ນ ພິສູດຫາປັດໄຈທີ່ນໍາພາກໍ່ໃຫ້ເກີດໄຟປ່າຈາກກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນນໍາໃຊ້ແບບຟອມສຳພາດເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນທັງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ. ການສຶກສານີ້ໄດ້ນໍາໃຊ້ວິທີການແບບປະສົມປະສານ (Mixed Research Method) ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດກຳນົດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງດ້ວຍວິທີການຂອງ Yamane (1973) ເຊິ່ງມີທັງໝົດ 187 ຫຼັງຄາເຮືອນ ຂອງຊຸມຊົນທັງສາມບ້ານ ແລະ ສຸ່ມຕົວຢ່າງແບບ Purposive Sampling ເພື່ອເປັນຕົວແທນຂອງປະຊາກອນທັງໝົດ, ຖືກນໍາມາວິເຄາະຫາຄວາມສຳພັນຂອງປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ດ້ວຍວິທີແບບ Enter ຂອງສະຖິຕິ Multi-Linear Regression Analysis ທີ່ຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ p-value ≤ 0.05 .

ຜົນຂອງການສຶກສາ ພົບວ່າປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ການສຶກສາ ທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຫຼື ຕົວແທນຂອງຄອບຄົວ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນເພດຊາຍ ມີ 168 ຄົນ ກວມເອົາ 89.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ມີອາຍຸ 41-50 ປີ ກວມເອົາ 44.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ສະຖານະພາບແຕ່ງງານ ກວມເອົາ 90.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ອາຊີບຊາວກະສິກອນເປັນສ່ວນຫຼາຍ ມີ 166 ຄົນ ກວມເອົາ 88.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ລະດັບການສຶກສາສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ຮຽນ ມີ 115 ຄົນ ກວມເອົາ 61.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວ 2-5 ຄົນ ກວມເອົາ 72.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊົນເຜົ່າລາວຫຼາຍກວ່າໝູ່ ກວມເອົາ 39.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ມີການຄວບຄຸມໄຟ ກວມເອົາ 91.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນນີ້ພົບວ່າມີ 3 ປັດໄຈທີ່ພາໃຫ້ເກີດໄຟປ່າຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄື: 1 ແມ່ນຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ຈາກການນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ມີ 2 ປັດໄຈຄື ສະຖານະພາບຂອງບຸກຄົນ ແລະ ອາຊີບ ມີອິດທິພົນທີ່ພາໃຫ້ເກີດໄຟປ່າ ຈາກກິດຈະກຳການເຂົ້າປ່າເພື່ອຊອກຫາແຫຼ່ງທຳມະຫາກິນ ເຊິ່ງປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິທີ່ p-value ≤ 0.05 . ຜົນການສຶກສານີ້ ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນອົງການລັດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນອາຍຸຜິດເຮືອນແກ້ວ ຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.

ຄຳສຳຄັນ: ປັດໄຈທີ່ພາໃຫ້ເກີດໄຟປ່າ, ໄຟປ່າ, ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າ.

Contributing Factors to the Forest Fire from the Community Land Use Surrounding Huay Hout Protection Forest Area, Nan District, Luang Prabang Province, Lao PDR

**Anoun CHANTHAMALAY¹, Bounmy KEOHAVONG², Beun DONSAVANH³ and Phaivanh
PHETDONMO⁴**

*Agriculture and Forest Environment Program, Faculty of Agriculture and Forest Resource, Souphanouvong
University, Lao PDR*

¹Correspondence:

Anoun CHANTHAMALAY,
Tel: +856 20 22996168,
E-mail:

Canoun96@gmail.com.

²Office of Research and
Academic services,

Souphanouvong University

^{3,4} Department of Forestry,

Faculty of Agriculture and

Forest Resource,

Souphanouvong University

Article Info:

Submitted: Jun 16, 2023

Revised: Jul 10, 2023

Accepted: Aug 11, 2023

Abstract

The study of the factors that influence the occurrence of forest fires from the use of agricultural land and forests of the communities living adjacent to the protected forest area of the Huay hut, Water supply in Nan district, Luang Prabang Province, a case study of 3 villages namely: Phon Hin Village, Paphem Village and Keomani Village, with the aim of proving the factors that lead to forest fires from the activities of agricultural and forestry land use data collection is using an interview form that contains both qualitative and quantitative data. This study used a mixed method (Mixed Research Method) which determined the sample population group with the method of Yamane (1973) with a total of 187 houses of the communities of the three villages and random Purposive Sampling to represent the entire population, was used to analyze the relationship between the factors that affect forest fires with the Enter method of Multi-Linear Regression Analysis with statistical significance p -value ≤ 0.05 .

The results of the study found that the people living in the study area who are the head of the family or the representative of the family are mostly male. There are 168 people, covering 89.8 percent. The age is 41-50 years, covering 44.4 percent. The marital status is covering 90.4 percent. The occupation is mostly farmers. There are 166 people, covering 88.8. 7 percent, the majority of the Lao ethnic group accounted for 39.6 percent and most of them do not control the fire, accounting for 91.7 percent. In this, it was found that there are 3 factors that lead to forest fires from the use of agricultural land and forests: 1 is the number of family members that affect the occurrence of forest fires from the use of agricultural land and there are 2 factors that are the status of individuals and occupation has an influence that causes forest fires from the activity of going into the forest to find food sources. These factors are statistically significant at p -value ≤ 0.05 . The results of this study help support government agencies in managing and reducing greenhouse gas emissions from land use.

Keyword: *Factors that cause forest fires, forest fires, forest land use and agricultural land, protection forest*

1. ພາກສະເໜີ

ໄຟປ່າເປັນໄພທຳມະຊາດທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນ ໃນຊ່ວງເດືອນທີ່ມີອາກາດແລ້ງ ຊຶ່ງເຜົາໄໝ້ເຊື້ອເຜິງທຳມະຊາດໃນປ່າໄດ້ແກ່ໃບໄມ້ແຫ້ງ, ຫຍ້າ, ກິ່ງຫງ່າໄມ້ແຫ້ງ, ທ່ອນໄມ້, ຕົ້ໄມ້, ວັດຊະຜິດ, ໄມ້ພຸ່ມ, ໃບໄມ້ສິດ ແລະ ໃນລະດັບໜຶ່ງສາມາດເຜົາໄໝ້ຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີຊີວິດຢູ່ໄດ້ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບເປັນຢ່າງສູງຕໍ່ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ ແລະ ຕໍ່ຄຸນນະພາບອາກາດ, ທັງນີ້ສາເຫດຫຼັກມັກເກີດມາຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດ (Department of National Parks, 2012) ປະຈຸບັນຫຼາຍໆປະເທດໃນໂລກກຳລັງພະເຊີນຢູ່ກັບບັນຫາໄຟປ່າ ແລະ ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມຂຶ້ນສູງເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຊື່ອມໂຊມຂອງລະບົບນິເວດ, ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມມິອາກາດ, ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ບັນຫາໝອກຄວັນ ຊຶ່ງສາເຫດຕົ້ນຕໍແມ່ນເກີດມາຈາກກິດຈະກຳການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນ ໂດຍສະເພາະການເຮັດກະສິກຳຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ເນີນສູງເປັນລັກສະນະການເຮັດກະສິກຳທີ່ເກີດຂຶ້ນປະມານ 10,000 - 12,000 ປີຜ່ານມາ ແລະ ຄາດວ່າພື້ນທີ່ກະສິກຳໃນຮູບແບບດັ່ງກ່າວນີ້ສະເລ່ຍເປັນພື້ນທີ່ປະມານ 30 ຂອງພື້ນທີ່ເຮັດກະສິກຳທົ່ວໂລກ ໂດຍພື້ນທີ່ປ່າຫຼາຍກວ່າ 2,900 ເຮັກຕາໄດ້ປ່ຽນສະພາບເປັນໄຮ່ເລື້ອນລອຍໄປແລ້ວ ປະຈຸບັນການເຮັດໄຮ່ໄດ້ສິ່ງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາການບຸກລຸກທຳລາຍປ່າ ການສູນເສຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບຕະຫຼອດທັງເປັນບັນຫາໄຟປ່າ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກບັນຫາໄຟປ່າ (Xayasouk Bouaket, 2017).

ໃນບັນດາປະເທດຕ່າງໆໃນເອເຊຍຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ໄຟໄໝ້ປ່າຊ້ຳຊາກຫຼາຍທີ່ສຸດ (Kathana Prasad et al., 2023) ໃນເດືອນ ມີນາ 2019 ຢູ່ປະເທດລາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ບັນດາແຂວງໃກ້ຄຽງ ແມ່ນໄດ້ເກີດມີສະພາບໝອກຄວັນປົກຫຸ້ມບໍລິເວນກວ້າງ ເຊິ່ງມາຈາກໄຟ ໄໝ້ປ່າ ແລະ ການຈູດປ່າເຮັດໄຮ່ (Ministry of Natural Resources and Environment, 2019) ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ໄຟໄໝ້ປ່າ ແມ່ນສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ (Ministry of Agriculture and Forestry, 2005) ປະຊາຊົນລາວ

ປະມານ 69% ແມ່ນອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດ ແລະ ມີລາຍຮັບຕໍ່າຍັງດຳລົງຊີວິດດ້ວຍການຜະລິດກະສິກຳເພື່ອການລ້ຽງຊີບ (Khampan Somjayneuk, 2015) ສາເຫດການເກີດໄຟປ່າ ມາຈາກການໃຊ້ໄຟ ໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນເຊັ່ນ: ການທຳການຜະລິດປູກຝັງ, ການລ່າສັດ, ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດ (Vinut Songma et al., 2007) ໃນເດືອນ ເມສາ 2021 ທີ່ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ກໍ່ພົບກັບບັນຫາສະພາບໝອກຄວັນປົກຫຸ້ມບໍລິເວນກວ້າງອັນເປັນຜົນມາຈາກໄຟປ່າ (United Nations Development Programme, 2021).

ໃນໄລຍະຜ່ານມາເຂດເມືອງນານ ໄຟປ່າມັກເກີດໃນຊ່ວງເດືອນ ກຸມພາ ຫາ ພຶດສະພາ ຂອງທຸກໆປີ ເນື່ອງຈາກຊ່ວງໄລຍະນີ້ເປັນຊ່ວງອາກາດຮ້ອນອົບເອົ້າ ແລະ ເປັນຊ່ວງທີ່ປະຊາຊົນກະກຽມພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ (ຈູດໄຮ່ ແລະ ເຜົາໃໝ້ເຊື້ອໄຟ) ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີອາຊີບຊາວກະສິກອນ (Office of Agriculture and Forestry, 2022) ສາເຫດສຳຄັນຂອງໄຟປ່າຄືຕົວຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການກະສິກຳ ແລະ ການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າ (Savarin Bendemaly, 2017) ຈາກການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງລັດວິສາຫະກິດນໍ້າປະປາ ສາຂາ ເມືອງນານ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງເຂດພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າຫ້ວຍຮູດ ຫົວງານນໍ້າປະປາ ເມືອງນານ ເຊິ່ງສາເຫດຕົ້ນຕໍຄາດວ່າເກີດມາຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ກໍ່ໃຫ້ເກີດໄຟປ່າທຸກໆປີ ແລະ ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ສິ່ງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດການສູນເສຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະພາບ, ບັນຫາໝອກຄວັນ, ບັນຫາການເຊື່ອມໂຊມຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ບັນຫາການປ່ຽນແປງສະພາບພູມມິອາກາດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງ ຄື: ບ້ານໂພນຫິນ, ບ້ານ ປ່າເຜີ້ມ ແລະ ບ້ານແກ້ວມະນີ ມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນຕອບສະຫນອງຕໍ່ໜ່ວຍງານທີ່ຮັບຜິດຊອບ ທັງພາກລັດ, ລັດວິສາຫະກິດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ໃນການວາງແຜນແນວທາງການຄວບຄຸມ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການເກີດໄຟປ່າໃນອະນາຄົດ ແລະ ເປັນຂໍ້ມູນສຳຄັນໃຫ້ແກ່ວຽກງານການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

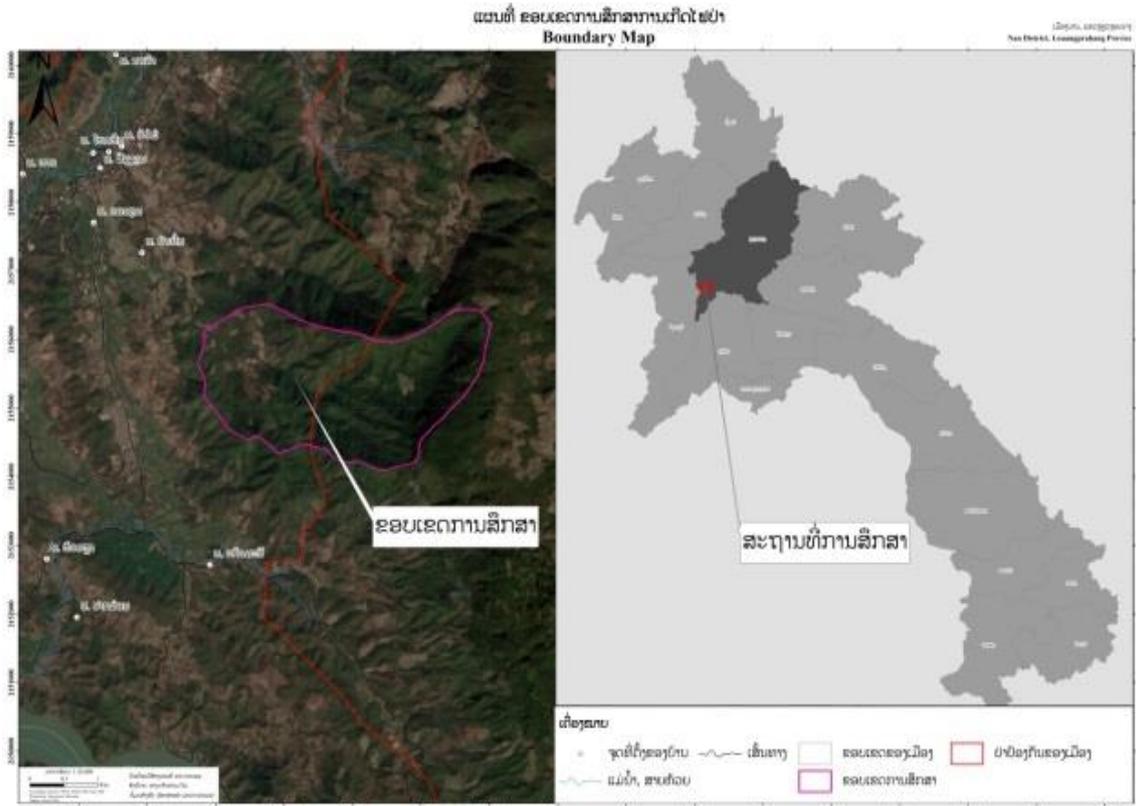
ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ວຽກງານຮັກສາລະບົບນິເວດ, ວຽກງານແກ້ໄຂມົນລະພິດທາງອາກາດ, ວຽກງານຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ສະຖານທີ່ສຶກສາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ສຶກສາ 3 ບ້ານຄື: ບ້ານໂພນຫິນ ເຊິ່ງມີຈຸດພິກັດ X:172440, Y:2158736 ບ້ານ

ປ່າເພີ່ມ ເຊິ່ງມີຈຸດພິກັດ X:172923, Y:2158727 ແລະ ບ້ານ ແກ້ວມະນີ ເຊິ່ງມີຈຸດພິກັດ X:804517 Y:2152409 ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ທີ່ມີຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານຕິດກັບເຂດແດນຂອງປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳຫ້ວຍຮູດ ຫົວງານນ້ຳປະປາ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງມີແຜນທີ່ຈຸດທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຂອບເຂດດັ່ງຮູບທີ 1.

ຮູບທີ 1 ແຜນທີ່ສະຖານທີ່ການສຶກສາ

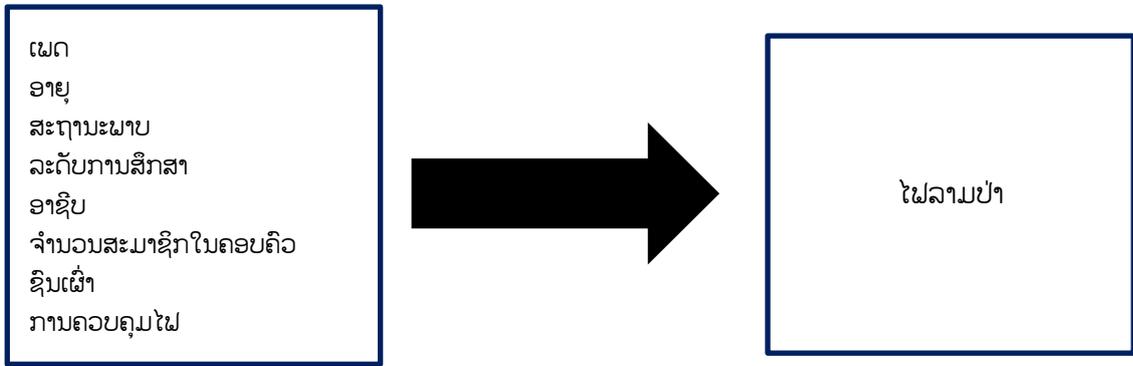
2.2 ວິທີການສຶກສາ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໃຊ້ຮູບແບບການສຶກສາແບບປະສົມປະສານ (Mixed Method Research) ທີ່ຕ້ອງການຂໍ້ມູນທີ່ເປັນແບບຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ ໄດ້ແບ່ງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອອກເປັນ 2 ດ້ານຄື: 1) ດ້ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີສອງຄື: ທົບທວນເອກະສານ, ງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ບົດລາຍງານຂອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນແມ່ນສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສະພາບບັນຫາໄຟປ່າແຕ່ລະປີ, ສຶກສາຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກບັນດາວາລະສານໃນອິນເຕີເນັດ, ຫ້ອງການ ແລະ ຫໍສະໝຸດ, ສ້າງແບບຟອມສຳພາດ ແມ່ນອີງຕາມຕາມຈຸດປະສົງ, ຂອບ

ເຂດການສຶກສາ, ກອບຂອງການວິໄຈ 2) ດ້ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີໜຶ່ງປະກອບມີ 2 ຕອນຄື: ຕອນທີ 1) ໄດ້ແກ່ການກຳນົດປະຊາກອນເປົ້າໝາຍໄດ້ກຳນົດເອົາຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຫຼື ຕົວແທນ ທີ່ສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນໄດ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນ ໂດຍການນຳໃຊ້ການເລືອກກຸ່ມປະຊາກອນແບບເຈາະຈີງ Purposive sampling (Sourin Niyommangkoun, 2003) ແລະ ການກຳນົດຂະໜາດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ຈາກຈຳນວນຄອບຄົວຂອງປະຊາຊົນ 3 ບ້ານ ໂດຍໃຊ້ສູດ Taro Yamane (1973) ທີ່ມີຄ່າຄວາມຄາດເຄື່ອນເທົ່າກັບ 0.05 ໄດ້ຈຳນວນຕົວຢ່າງໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ 187 ຄອບຄົວ ຕອນທີ 2) ໄດ້ແກ່ການສຳພາດ ແມ່ນໄດ້ສ້າງແບບຟອມສຳພາດຈາກ

ແນວຄວາມຄິດທິດສະດີງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ການສຶກສາຕົວຈິງ ໄດ້ສ້າງແບບຟອມສຳພາດ ຈຳນວນ 187 ຟອມ ຈາກນັ້ນດຳເນີນການສຳພາດໃນຊ່ວງເດືອນ ກຸມພາ ຫາ ເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2022 ຕາມກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງຄື: 1) ການສຳພາດອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ເພື່ອສອບຖາມຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງບ້ານ ເຊັ່ນວ່າ: ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານ, ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຂອບເຂດສາຍແດນຂອງບ້ານ, ຈຳນວນພົນລະເມືອງ ແລະ ອາຊີບ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງບ້ານ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ສະພາບບັນຫາ ສາເຫດການເກີດໄຟປ່າ 2) ການສຳພາດຄອບຄົວ ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ສຳພາດຫົວໜ້າຄອບຄົວ (ຜົວ ຫຼື ເມຍ) ພາຍໃນບ້ານ ໂດຍ

ສະເພາະແມ່ນຈະສອບຖາມຕາມແບບຟອມທີ່ໄດ້ກະກຽມໄວ້ ເຊິ່ງຈະເນັ້ນໃສ່ການສຳພາດ ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ, ລາຍຮັບ, ລາຍຈ່າຍ ບັນຫາສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດໄຟປ່າໃນພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນ, ການຖືຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຮູບແບບກິດຈະກຳ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 3) ການສຳພາດໜ່ວຍງານປ້ອງກັນໄຟປ່າຂອງລັດວິສາຫະກິດນ້ຳປະປາ ສາຂາເມືອງນານ ສອບຖາມຕາມແບບຟອມທີ່ໄດ້ກະກຽມໄວ້ ເຊິ່ງຈະເນັ້ນໃສ່ສາເຫດການເກີດໄຟ, ປະລິມານຈຸດເກີດໄຟ, ຈຳນວນຄັ້ງປີຕໍ່ປີ, ຄວາມຮຸນແຮງຂອງໄຟ, ເນື້ອທີ່ຖືກເຜົາໄໝ້ຕໍ່ປີ, ວິທີການປ້ອງກັນໄຟ, ວິທີການດັບໄຟປ່າ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວພັນກັບໄຟປ່າ.

ຮູບທີ 2 ກອບແນວຄວາມຄິດ

2.3 ການວິເຄາະ

ພາຍຫຼັງສຳເລັດການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໃນພາກສະໜາມ ແລະ ພາກທ້ອງການແລ້ວ ຈຶ່ງນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາສັງລວມເຂົ້າໄປແກຣມ Microsoft Excel ຈາກນັ້ນນຳຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາວິເຄາະໂດຍນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມ SPSS ການວິເຄາະຫາຄ່າສະຖິຕິ ໂດຍໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ຕອນຄື: ຕອນທີ 1) ວິເຄາະແບບພັນລະນາ: ເປັນການວິເຄາະຂໍ້ມູນສ່ວນທີ່ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງຄອບຄົວກຸ່ມຕົວຢ່າງ ໂດຍນຳສະເໜີໃນຕາງຕະລາງ ແລະ ສະແດງຄ່າສະຖິຕິພື້ນຖານເຊັ່ນ: ການແຈກຢາຍຄວາມຖີ່, ຄ່າສູງສຸດ, ຄ່າຕໍ່າສຸດ, ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍສ່ວນ ຕອນທີ 2) ໃຊ້ການວິເຄາະ (Descriptive Statistic) ຊອກຫາຄ່າສະຖິຕິພື້ນຖານຂອງປັດໄຈທີ່ເກີດໄຟປ່າ ຕອນທີ 3) ໃຊ້ການວິເຄາະ (Multi-Linear Regression) ຊອກຫາຄ່າຄວາມສຳພັນກັບປັດໄຈທີ່ເກີດໄຟປ່າ ເປັນການສຶກສາ

ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົວແປອິດສະຫຼະຫຼາຍຕົວຄື: ເພດ, ອາຍຸ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟ ກັບຕົວແປຕາມ 1 ຕົວຄື: ຈຳນວນຄັ້ງທີ່ຈຸດ ເພື່ອສຶກສາວ່າມີຕົວແປອິດສະຫຼະທີ່ຄາດຄະເນ ຫຼື ທຳນາຍ ຂອງຕົວແປຕາມ ໂດຍຂຽນຄວາມສຳພັນໃນຮູບແບບສົມຜົນດັ່ງນີ້:

$$y_i = \beta_0 + \beta_1x_{1i} + \beta_2x_{2i} + \dots + \beta_px_{pi} + e_i$$

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງກຸ່ມປະຊາກອນ

ການກຳນົດປັດໄຈທີ່ພາໃຫ້ເກີດໄຟລາມປ່າ ໃນພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນແຫລ່ງນ້ຳຫົວຫ້ວຍຮູດ ປະກອບມີ 8 ປັດໄຈຄື: ເພດ, ອາຍຸ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟ ໃນສອງກິດຈະກຳສ່ຽງຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດໄຟລາມປ່າ. ເຊິ່ງປັດໄຈ

ດ້ານ ເພດ ພົບວ່າມີເພດຊາຍຫຼາຍກວ່າເພດຍິງ ກວມເອົາ 89.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ອາຍຸ ພົບວ່າ ຢູ່ໃນຊ່ວງ 41-50 ປີ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ກວມເອົາ 44.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ລະດັບການສຶກສາສາມັນ ມັດທະຍົມປາຍ ກວມເອົາ 48.1 ສ່ວນຮ້ອຍ ລະດັບການສຶກສາວິຊາຊີບສ່ວນຫຼາຍພົບວ່າບໍ່ໄດ້ຮຽນ ກວມເອົາ 61.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ສະຖານະພາບ ພົບວ່າສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນແຕ່ງງານ ກວມເອົາ 90.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊົນເຜົ່າ ພົບວ່າ ລາວ ລຸ່ມຫຼາຍກວ່າ ກວມເອົາ 39.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ພົບວ່າຢູ່ໃນຊ່ວງ 2-5 ຄົນ ກວມເອົາ 72.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ອາຊີບສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເຮັດກະສິກໍາ ກວມເອົາ 88.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟ ພົບວ່າມີການໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນຊ່ວງເດືອນ ກຸມພາ ຫາເດືອນ ພຶດສະພາ ຂອງປີ 2022 ມີຈຳນວນທັງໝົດ ຈຳນວນ 1,344 ຄັ້ງ ບໍ່ໄດ້ຄວບຄຸມໄຟໄດ້ 1,232 ຄັ້ງ ກວມເອົາ 91.7 ສ່ວນຮ້ອຍ.

3.2 ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງປະຊາຊົນ

ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງປະຊາຊົນ 3 ບ້ານ ທີ່ດຳລົງຊີວິດຕິດກັບພື້ນທີ່ປ່າຢ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າຫ້ວຍຮູດ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ພົບວ່າໄດ້ໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນຊ່ວງເດືອນ ກຸມພາ ຫາເດືອນ ພຶດສະພາ ຂອງປີ 2022 ມີຈຳນວນທັງໝົດ ຈຳນວນ 6.897 ຄັ້ງເຊິ່ງປະກອບມີຄື:

ການໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ມີຈຳນວນ 963 ຄັ້ງ ເຊິ່ງໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈຸດໃນສວນໄມ້ສັກ (ຈຸດໃບໄມ້ສັກ ແລະ ວັດສະພິດ) ມີຈຳນວນຫຼາຍສຸດ ກວມເອົາ 27.62 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຮອງລົງມາແມ່ນຈຸດເຜື່ອເຮັດນາ ກວມເອົາ 27.62 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຈຸດສວນ ກວມເອົາ 23.16 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ຈຸດໄຮ່ ກວມເອົາ 22.01 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕາມລຳດັບ.

ການໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ມີຈຳນວນ 5,934 ຄັ້ງ: ເຊິ່ງໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈຸດຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີຈຳນວນຫຼາຍສຸດ ກວມເອົາ 40.34 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຮອງລົງມາແມ່ນຈຸດເຜື່ອລ່າສັດ ກວມເອົາ 36.62 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຈຸດກະຕຸ້ນເຫັດ ແລະ ຜັກ ກວມເອົາ 9.02 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຈຸດເຜື່ອເປັນທາງຢ່າງ ກວມເອົາ 7.77 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຈຸດເຜື່ອໃຫ້ແສງສະຫວ່າງ ກວມເອົາ 4.08 ສ່ວນຮ້ອຍ

ແລະ ຈຸດເຜື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນສັດ ແລະ ໄລ່ຮິ້ນ, ຍຸງ ກວມເອົາ 2.17 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕາມລຳດັບ.

3.3 ຜົນຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ

ການເກີດໄຟລາມປ່າທີ່ກ່ຽວພັນກັບພຶດຕິກຳການນໍາໃຊ້ໄຟຕໍ່ພື້ນທີ່ດິນກະສິກໍາ ຂອງປະຊາຊົນ ມີຄື: ການຈຸດສວນໄມ້ສັກ (ຈຸດໃບໄມ້ສັກ ແລະ ວັດສະພິດ), ຈຸດເຜື່ອເຮັດນາ (ນາແຊງ), ຈຸດສວນ ແລະ ຈຸດໄຮ່ ເຊິ່ງເປັນປັດໃຈເຮັດໃຫ້ເກີດໄຟລາມປ່າ ຈາກການກຳນົດເອົາຕົວແປອິດສະຫຼະ ຈຳນວນ 8 ຕົວຄື: ເພດ, ອາຍຸ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟ ກັບຕົວແປຕາມ 1 ຕົວຄື: ຈຳນວນຄັ້ງທີ່ຈຸດ ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ຕໍ່ການເກີດໄຟ ໃນນັ້ນເຫັນວ່າມີ 2 ປັດໄຈ ຄື: 1) ສະຖານະພາບ ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທີ 0.013 ແລະ ອາຊີບ ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທີ 0.000 ທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ດັ່ງນັ້ນສະຖານະຕົວບຸກຄົນ ພົບວ່າແຕ່ງງານຫຼາຍສຸດ ດັ່ງນັ້ນເມື່ອແຕ່ງງານກໍ່ຈະມີຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຕາມ, ຈຳນວນຄວາມຕ້ອງການດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຮງງານໃນການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການພື້ນທີ່ໃນການຜະລິດສູງຂຶ້ນ ຈຶ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ຈຳນວນການໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຫຼາຍຂຶ້ນ 2) ອາຊີບ ພົບວ່າມີກະສິກໍາກວມເອົາຈຳນວນຫຼາຍ ເຊິ່ງເປັນອາຊີບທີ່ມີຄວາມກ່ຽວພັນກັບໄຟປ່າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການຈຸດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ ຈຸດໄຮ່, ຈຸດສວນ ສະນັ້ນຈຶ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ.

3.4 ຜົນຂອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຕໍ່ການເກີດໄຟລາມປ່າ

ການເກີດໄຟລາມປ່າທີ່ກ່ຽວພັນກັບພຶດຕິກຳການນໍາໃຊ້ໄຟຕໍ່ພື້ນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຂອງປະຊາຊົນ ປະກອບມີ: ຈຸດຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຈຸດເຜື່ອລ່າສັດ, ຈຸດກະຕຸ້ນເຫັດ ແລະ ຜັກ, ຈຸດເຜື່ອເປັນທາງຢ່າງ, ຈຸດເຜື່ອໃຫ້ແສງສະຫວ່າງ ແລະ ຈຸດເຜື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນສັດ ແລະ ໄລ່ຮິ້ນ, ຍຸງ ເຊິ່ງເປັນປັດໃຈໃນເຮັດໃຫ້ເກີດໄຟລາມປ່າຈາກການກຳນົດເອົາຕົວແປອິດສະຫຼະ ຈຳນວນ 8 ຕົວຄື: ເພດ, ອາຍຸ, ສະຖານະພາບ, ອາຊີບ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟ ກັບຕົວແປຕາມ 1 ຕົວຄື: ຈຳນວນຄັ້ງທີ່ຈຸດ ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຕໍ່ການເກີດໄຟ ໃນນັ້ນມີ 1 ປັດໄຈ

ຄື: ຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ ທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ມີລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມສຳຄັນທີ 0.05 ດັ່ງນັ້ນຄອບຄົວທີ່ມີຈຳນວນສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວມີຫຼາຍຄົນຈະສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ມີຈຳນວນແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນ, ຈຳນວນຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຂຶ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີການໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຈຶ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າລາມ.

4. ວິພາກຜົນ

ຜ່ານການສຶກສາພິສູດຫາປັດໄຈທີ່ນຳພາໃຫ້ເກີດມີໄຟປ່າ ຈາກການກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງປະຊາຊົນ 3 ບ້ານ ທີ່ມີຊາຍແດນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານຕິດກັບຂອບເຂດ ບໍລິເວນອ້ອມຝັ່ນທີ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳຫ້ວຍຮູດ ຫົວງານນ້ຳປະປາ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ພົບວ່າຕົວທີ່ກຳໃຫ້ເກີດໄຟປ່າແມ່ນຕົວຂອງປະຊາຊົນເອງ ທີ່ມີຜົນກຳໃຫ້ເກີດໄຟປ່າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຫັນວ່າມີ 3 ປັດໄຈຄື: 1) ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, 2) ສະຖານະພາບບຸກຄົນ ແລະ 3) ອາຊີບ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ມີລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນນ້ອຍກວ່າ 0.05, 0.013 ແລະ 0.000 ເມື່ອທຽບກັບງານທົດລອງຂອງ Vinuth Songma et al., (2007), Salith Seechanthonekeo & Nalinsay Patthanpongsa (2013), Anun Khampira et al., (2021) ເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນຄື: ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ປັດໄຈດ້ານກິດຈະກຳຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະ ສະຖານະແຕ່ງງານແລ້ວ, ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ຍິ່ງຫຼາຍເທົ່າໃດ ຈຳນວນແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນຄວາມຕ້ອງການດ້ານການດຳລົງຊີວິດເພີ່ມຂຶ້ນຕາມ ແລະ ອາຊີບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍຶດຖືການດຳລົງຊີວິດແບບຊາວກະສິກອນ ທີ່ອາໄສຢູ່ຂອບເຂດຝັ່ນທີ່ປ່າ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳພັນກັບກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ທີ່ກຳໃຫ້ເກີດໄຟປ່າ.

ສາເຫດສຳຄັນຂອງການເກີດໄຟປ່າ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິ ເມື່ອທຽບໃສ່ງານວິໄຈຂອງ Savarin Bendemaly (2017) ພົບວ່າສາເຫດສຳຄັນຂອງການເກີດໄຟປ່າ ຄືຕົວຂອງປະຊາຊົນເອງ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການກະເສດ ແລະ ການໃຊ້ປະ

ໂຫຍດຈາກປ່າ ດ້ວຍການຈຸດ. ງານວິໄຈຂອງ Suthvran Saekhiwe et al., (2022) ໄດ້ສຶກສາປັດໃຈ ແລະ ພຶດຕິກຳທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ຜົນການສຶກສາພົບວ່າໄຟປ່າສ່ວນໃຫຍ່ມັກເກີດຂຶ້ນໃນລະດັບຄວາມສູງ ແລະ ຄວາມຄ້ອຍຊັນໃກ້ຄຽງກັບຝັ່ນທີ່ການກະເສດ ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄຟປ່າມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະກຳທາງການກະເສດຂອງມະນຸດ.

ປັດໄຈຕໍ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງປະຊາຊົນ ເມື່ອທຽບງານວິໄຈ ຂອງ Salith Seechanthonekeo & Nalinsay Patthanpongsa (2013) ເປັນງານວິໄຈທີ່ໃຊ້ສະຖິຕິການວິເຄາະໃນແບບດຽວກັນກັບການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຄື: Multiple Regression Analysis ເພື່ອຊອກຫາຄວາມສຳພັນຂອງປັດໃຈແປທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນໃນການໃຊ້ປະໂຫຍດຝັ່ນທີ່ປ່າ ແລະ ການຈັດການໄຟປ່າ ຜົນວິໄຈພົບວ່າປະຊາຊົນໃນຊຸມຊົນ ໃນຝັ່ນທີ່ການສຶກສາມີການອາໄສເພິ່ງພາປ່າດ້ວຍການໃຊ້ປະໂຫຍດໃນຝັ່ນທີ່ປ່າຄື: ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຕົ້ນໄມ້, ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ລ່າສັດ, ລ້ຽງສັດ ເມື່ອນຳມາທຽບກັບການສຶກສາຄັ້ງນີ້ເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນຄື ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນຝັ່ນທີ່ການສຶກສາແມ່ນມີການເພິ່ງພາປ່າໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໃນການດຳລົງຊີວິດ.

5. ສະຫຼຸບ

ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າຈາກການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊຸມຊົນທີ່ດຳລົງຊີວິດຕິດກັບຝັ່ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳຫ້ວຍຮູດ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ກໍລະນີສຶກສາ 3 ບ້ານຄື: ບ້ານ ໂພນຫິນ, ບ້ານ ປ່າເຜີ້ມ ແລະ ບ້ານ ແກ້ວມະນີ, ເພື່ອພິສູດຫາປັດໄຈທີ່ນຳພາກຳໃຫ້ເກີດມີໄຟປ່າຈາກກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈາກການສຶກສາ 187 ຄອບຄົວເທົ່າກັບ 100 % ຂອງປະຊາກອນຕົວຢ່າງຈາກການພິສູດຫາປັດໄຈທີ່ນຳພາກຳໃຫ້ເກີດມີໄຟປ່າ ຈາກການກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ບໍລິເວນອ້ອມຝັ່ນທີ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳຫ້ວຍຮູດ ຫົວງານນ້ຳປະປາ ເມືອງນານ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ພົບວ່າຕົວທີ່ກຳໃຫ້ເກີດໄຟປ່າແມ່ນຕົວຂອງປະຊາຊົນເອງ ທີ່ມີຜົນກຳໃຫ້ເກີດໄຟປ່າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຫັນວ່າມີ 3 ປັດໄຈຄື: ຈຳນວນ

ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ສະຖານະພາບບຸກຄົນ ແລະ ອາຊີບ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ ມີລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງ ທາງດ້ານສະຖິຕິໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນທີ 0.05, 0.013 ແລະ 0.000.

ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເປັນຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນເພື່ອຕອບ ສະຫນອງຕໍ່ໜ່ວຍງານທີ່ຮັບຜິດຊອບ ທັງພາກລັດ, ລັດວິ ສາຫະກິດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ໃນການວາງແຜນ ແນວທາງການຄວບຄຸມ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການເກີດໄຟ ປ່າໃນອະນາຄົດ ແລະ ເປັນຂໍ້ມູນສໍາຄັນໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ວຽກງານ ຮັກສາລະບົບນິເວດ, ວຽກງານແກ້ໄຂມົນລະພິດທາງ ອາກາດ, ວຽກງານຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍ ປະຕິຍານຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການ ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກ ສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Bendemaly, S.V.R. (2017). *Research A retrospective study of Thailand's forest fire crisis*. Thai language. Page 1.

Bouaket, X.Y.S. (2017). *LAO: Forest Fire in Lao PDR* (IFFN NO.20-Mrch 1999, p.20); The Global Fire monitoring center (GFMC) and UNDRR. Available on line at https://gfmc.online/iffn/country/la/la_1.html. Accessed date: 05 July 2022.

Department of National Parks. (2012). *The root cause is often caused by human actions* Available on line at <https://www.dnp.go.th/forestfire/>. Accessed date: 05 July 2022.

Office of Agriculture and Forestry, Nan District. (2020). *Reports of 5-year socio-economic development plan (2020-2025) of Nan district*. Page 2.

FIRMS. (2018-2022). *fire information for Resource Management system*. (2023).

Khampira A.N., Yongsathitsak, R.D., Puaesamongkhonh, K.P. (2021). *Research project analysis of areas at risk of fire during dry season in Phru Pan Kerang area, Ratchasima city, Thailand*. Page 244.

Ministry of Agriculture and Forestry. (2005). *Forestry strategy until 2020 of the Lao PDR*. Page 17.

Niyommangkoun, S.R. (2003). *Research A guide to random sampling techniques*, Bangkok Metropolitan University of Agriculture Press. 2003.

Prasad K.TH.N., Ravu, V., Ponempomira J.T., Aturu, A.D.Y. (2023). *Research on Vegetation Fire and Pollution in Asia*. English. Page 1.

Seechanthonekeo, S.L., & Patthanpongsa, N.L.S. (2013). *Research on settlement factors and grazing areas that affect the use of forest land and forest fire management, Chiang Mai Research Journal, Thailand*. Page 31.

Saekhiwe S.TH.V., Luththavong, PH., Jalrenphon, K.Y.K. (2022). *Research project, statistical analysis of the factors affecting forest fires in Thailand*. Page 2.

Somjayneuk, KH.P. (2015). *Journal of Thesis on the use of agricultural land for food security in Xienghon District, Xayabuli Province*. Page 16.

SPSS Statistics for Windows, Version 17.0. Chicago: SPSS Inc; 2008.

Songma, V.N.,¹, Manolom, K.TH.V., Seekham, L.TH.L., Thongthuar, K.J. (2007). *Research Forest fire management research project, case study of a large forest area, construction of a fire hydrant in Huataphan, Phra Nakhon Ratchasima, Thailand*. Page 211.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.

United Nations Development Program me (UNDP NO. (2021). *fire-Great threat for bio-diversity conserva tion*. Available on line at <https://www.undp.org/laopdr/blog/>

forest-fire-great-threat- bio-diversi ty-conservation. Accessed date: 01 June 2022.

ຕາຕະລາງ 3.1. ຜົນຂອງການວິເຄາະຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ

ລຳດັບ	ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ	ປັດໄຈ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ
1	ເພດ	ຊາຍ	168	89.8
		ຍິງ	19	10.2
2	ອາຍຸ	20-30	3	1.6
		31-40	63	33.7
		41-50	83	44.4
		51-60	37	19.8
		61-70	1	0.5
3	ລະດັບການສຶກສາສາມັນ	ປະຖົມສຶກສາ	57	30.5
		ມັດທະຍົມຕົ້ນ	30	16.0
		ມັດທະຍົມປາຍ	90	48.1
		ບໍ່ຮູ້ໜັງສື	10	5.3
4	ລະດັບການສຶກສາສາ ວິຊາຊີບ	ຊັ້ນຕົ້ນ	0	0
		ຊັ້ນກາງ	30	16.0
		ຊັ້ນສູງ	42	22.5
		ປະລິນຍາຕີ	0	0
		ສູງກວ່າປະລິນຍາຕີ	0	0
		ບໍ່ໄດ້ຮຽນ	115	61.5
5	ສະຖານະພາບ	ໂສດ	0	0
		ແຕ່ງງານ	169	90.4
		ໜ້າຍ/ຮ້າງ	18	9.6
6	ຊົນເຜົ່າ	ລາວລຸ່ມ	74	39.6
		ມົ້ງ	41	21.9
		ກຶມມຸ	72	38.5
7	ສະມາຊິກຄອບຄົວ	2-5 ຄົນ	136	72.7
		6-8 ຄົນ	40	21.4
		9 ຄົນຂຶ້ນໄປ	11	5.9
8	ອາຊີບ	ຜະນຶກງານ	0	0
		ຄ້າຂາຍ/ບໍລິການທົ່ວໄປ	1	0.5
		ກຳມະກອນ ຮັບຈ້າງທົ່ວໄປ	12	6.4
		ຊາວກະສິກຳ	166	88.8

	ອາຊີບອື່ນໆ	8	4.3
--	------------	---	-----

ຕາຕະລາງ 3.2. ຜົນຂອງການວິເຄາະສະຖິຕິ

	ID	ເພດ	ອາຍຸ	ສະຖານະ	ລະດັບການສຶກສາສາມັນ	ລະດັບວິຊາຊີບ	ອາຊີບ	ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ	ເຜົ່າ
N	Valid	187	187	187	187	187	187	187	187
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	94.0000	1.1016	2.8396	2.0963	2.2834	4.6845	4.0053	1.3316	1.9893
Std. Error of Mean	3.95811	0.02215	0.05654	0.02163	0.07032	0.12395	0.03597	0.04271	0.06478
Median	94.0000	1.0000	3.0000	2.0000	3.0000	6.0000	4.0000	1.0000	2.0000
Std. Deviation	54.12640	0.30294	0.77316	0.29573	0.96157	1.69500	0.49184	0.58403	0.88591
Variance	2929.667	0.092	0.598	0.087	0.925	2.873	0.242	0.341	0.785
Range	186.00	1.00	4.00	1.00	3.00	4.00	6.00	2.00	2.00
Minimum	1.00	1.00	1.00	2.00	1.00	2.00	3.00	1.00	1.00
Maximum	187.00	2.00	5.00	3.00	4.00	6.00	9.00	3.00	3.00
Sum	17578.00	206.00	531.00	392.00	427.00	876.00	749.00	249.00	372.00

ຕາຕະລາງ 3.3. ກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ

ປະເພດການໃຊ້ທີ່ດິນ	ກິດຈະກຳການຈຸດ	ຄອບຄົວຕົວຢ່າງ	ຈຳນວນການຈຸດ/ຄັ້ງ	ເປີເຊັນ (%)	ໝາຍເຫດ
ທີ່ດິນປ່າໄມ້	ຈຸດເພື່ອລ່າສັດ	187	2173	36.62	
	ຈຸດເພື່ອໃຫ້ແສງສະຫວ່າງ	187	242	4.08	
	ຈຸດເພື່ອກະຕຸ້ນເຫັດ ແລະ ຜັກ	187	535	9.02	
	ຈຸດເພື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ ແລະ ໄລ່ຮົ່ນ	187	129	2.17	
	ຈຸດເພື່ອເປັນທາງຍາງ	187	461	7.77	
	ຈຸດເພື່ອຫາຂອງປ່າ	187	2394	40.34	
ລວມ			5.934	100 %	
ທີ່ດິນກະສິກຳ	ຈຸດເພື່ອເຮັດໄຮ່	187	212	22.01	
	ຈຸດເພື່ອເຮັດສວນ	187	223	23.16	
	ຈຸດເພື່ອການເຮັດນາ	187	262	27.21	
	ຈຸດໃນສວນໄມ້ສັກ	187	266	27.62	
ລວມ			963	100 %	
ລວມທັງໝົດ			6.897	100 %	

ຕາຕະລາງ 3.4. ຜົນຂອງການວິເຄາະ (Multi linear regression) ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ

Factors	N	S.E	Std. Deviation	Standardized Coefficients (Beta)	T	P-value
ເພດ	187	0.02163	0.29573	0.068	0.928	0.354
ອາຍຸ	187	0.05722	0.78240	0.111	1.504	0.134
ສະຖານະພາບ	187	0.02163	0.29573	0.105	1.428	0.155
ລະດັບການສຶກສາ	187	0.03666	0.50134	-0.050	-0.679	0.498
ອາຊີບ	187	0.02215	0.30294	0.116	1.537	0.126
ຈໍານວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ	187	0.03762	0.51447	0.145	1.969	0.050*
ເຜົ່າ	187	0.06432	0.87962	0.061	0.801	0.424
ການຄວບຄຸມໄຟ	187	0.04045	0.55319	0.116	1.591	0.113

Enter method is significant at *p-value ≤0.05, R= .294; R Square= 0.076.

ຕາຕະລາງ 3.5. ຜົນຂອງການວິເຄາະ (Multi linear regression) ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ຕໍ່ການເກີດໄຟປ່າ

Factors	N	S.E	Std. Deviation	Standardized Coefficients (Beta)	T	P-value
ເພດ	187	0.02163	0.29573	0.093	1.342	0.181
ອາຍຸ	187	0.05722	0.78240	0.125	1.811	0.072
ສະຖານະພາບ	187	0.02163	0.29573	-0.174	-2.509	0.013*
ລະດັບການສຶກສາ	187	0.03666	0.50134	0.041	0.596	0.552
ອາຊີບ	187	0.02215	0.30294	0.353	4.999	0.000**
ຈໍານວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ	187	0.03762	0.51447	-0.119	-1.720	0.087
ເຜົ່າ	187	0.06432	0.87962	-0.009	-0.123	0.902
ການຄວບຄຸມໄຟ	187	0.04045	0.55319	-0.002	-0.025	0.980

Enter method is significant at *p-value ≤0.05*; 0.000**, R= .442; R Square= 0.195.

ຕາຕະລາງ 3.6. ສະແດງຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ແລະ ການກຳນົດຕົວແປ

No.	Variables	N	Definition	Indicators
1	ເພດ	187	ຜົນຈາກການສຳພາດ 187 ຄອບຄົວ ເຫັນວ່າມີເພດຊາຍມີຈໍານວນ 168 ຄົນ ເທົ່າກັບ 89.8 ສ່ວນຮ້ອຍ, ເພດຍິງມີ 19 ຄົນ ກວມເອົາ 10.2 ສ່ວນຮ້ອຍ	Dummy (1;0)
2	ອາຍຸ	187	ຊ່ວງອາຍຸມີຄ່າສະເລ່ຍແມ່ນ 41-50 ປີ	Average value
3	ສະຖານະ	187	ສະຖານະພາບ ແຕ່ງງານມີ ຈໍານວນ 169 ຄົນ ເທົ່າກັບ 90.4 ສ່ວນຮ້ອຍ, ໜ້າຍ ມີຈໍານວນ 18 ຄົນ ເທົ່າກັບ 9.6 ສ່ວນຮ້ອຍ	Dummy (1;0)
4	ລະດັບການສຶກສາ	187	ຊັ້ນປະຖົມ ມີ 57 ຄົນ ກວມເອົາ 30.5 ສ່ວນຮ້ອຍ, ມັດທະຍົມຕົ້ນ ມີ 30 ຄົນ	

			ກວມເອົາ 16.0 ສ່ວນຮ້ອຍ, ມັດທະຍົມປາຍ ມີ 90 ຄົນ ກວມເອົາ 48.1 ສ່ວນຮ້ອຍ, ບໍ່ຮູ້ໜັງສື ມີ 10 ຄົນ ກວມເອົາ 5.3 ສ່ວນຮ້ອຍ; ລະດັບການສຶກສາວິຊາຊີບ ຊັ້ນກາງ 30 ຄົນ ກວມເອົາ 16.0 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຊັ້ນສູງ 42 ຄົນ ກວມເອົາ 22.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮຽນ 115 ຄົນ ກວມເອົາ 61.5 ສ່ວນຮ້ອຍ	Dummy (1; 0)
5	ອາຊີບ	187	ເຫັນວ່າ ຊາວກະສິກອນ ມີ 166 ຄົນ ເທົ່າກັບ 88.8 ສ່ວນຮ້ອຍ	Dummy (1;0)
6	ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ	187	ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວ ມີຄ່າສະເລ່ຍ ແມ່ນ 2-5 ຄົນຕໍ່ຄອບຄົວ	Average value
7	ຊົນເຜົ່າ	187	ເຫັນວ່າ ລາວລຸ່ມ ມີ ຈຳນວນ 74 ຄົນ ເທົ່າກັບ 39.6 ສ່ວນຮ້ອຍ, ກຶມມຸ ມີ 70 ຄົນ ເທົ່າກັບ 37.4 ສ່ວນຮ້ອຍ, ມົ້ງ ມີ 43 ຄົນ ເທົ່າກັບ 23 ສ່ວນຮ້ອຍ.	Dummy (1;0)
8	ການຄວບຄຸມໄຟ	187	ພົບວ່າ ບໍ່ໄດ້ຄວບຄຸມໄຟໄດ້ 1232 ຄັ້ງ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟໄດ້ພຽງ 112 ຄັ້ງ	Dummy (1;0)
9	ຈຳນວນການຈູດ (ການໃຊ້ໄຟ)	187	ພົບວ່າຈຳນວນການຈູດ (ການໃຊ້ໄຟ) ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີທັງໝົດ 6.897 ຄັ້ງ ໃນນັ້ນການຈູດໃນພື້ນທີ່ກະສິກຳ ຈຳນວນ 963 ຄັ້ງ ແລະ ການຈູດໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ຈຳນວນ 5.934 ຄັ້ງ.	Amount of burning
10	ຕອນເວລາໃຊ້ໄຟ	187	ພົບວ່າ ປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ຈູດໃນເວລາຕອນປ່າຍ ທັງໝົດ 187 ຄົນ	Dummy (1;0)